

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Dykkar ref:	Vår ref:	Sakshandsamar:	Dato:
	2015/2016 - 12184/2015	Hilde Rudlang 51 96 38 15	25.09.2015

Høyring - fritt rehabiliteringsval

Vi viser til høyringsbrev frå Helse- og omsorgsdepartementet, datert 26. juni 2015, med forslag om at retten til fritt behandlingsval (tilsvarande fritt sjukehusval), skal omfatte private rehabiliteringsinstitusjonar med avtale med regionale helseføretak.

Det er henta inn synspunkt frå underliggande helseføretak og høyringsuttalen er handsama i styret i Helse Vest 21. september 2015. Styret i Helse Vest gir følgjande høyringsuttale om innføring av fritt rehabiliteringsval, jf. også den vedlagte styresaken:

Helse Vest er positiv til prinsippet om at same reglar skal gjelde for private rehabiliteringsinstitusjonar med avtale med et regionalt helseføretak, som for andre spesialisthelsetenester. Helse Vest vil presisere at nokre føresetnader må vere på plass ved innføring av fritt rehabiliteringsval:

Lik tilgang til spesialisert rehabilitering uavhengig av bustad

Å sikre lik tilgang til spesialisert rehabilitering uavhengig av bustad er eit sentralt mål for spesialisthelsetenesta. Helse Vest vil peike på at eit viktig verkemiddel for å oppnå dette, er dei regionale vurderingseiningane som rettighetsvurderer alle tilvisingar frå fastlegar mfl. til dei private rehabiliterings institusjonane, og som kan samordne praksisen sin. Helse Vest meiner at alle tilvisingar frå fastlegar, uavhengig av kva for privat rehabiliteringsinstitusjon det gjeld, skal sendast via dei regionale vurderingseiningane.

Helse Vest vil også peike på at det ikkje må etablerast ein konkurransesituasjon som favoriserer dei store, vel etablerte tilboda slik at det får følgjer for nye rehabiliteringstilbod som er etablerte for å jamne ut den skeive geografiske fordelinga av private rehabiliteringsinstitusjonar.

Fritt val blant rehabiliteringstilbod som er eigna og forsvarleg ut frå behova til pasienten

Helse Vest støttar vurderinga i høyringsnotatet om at det er viktig å sikre at det tilbodet som pasienten vel, er eigna og forsvarleg ut frå behova til pasienten. Helse Vest støttar vidare departementet i at modellen som blir tilrådd i rapporten IS-2178 kan vere ei god

løysning for å oppnå dette. Den praktiske utforminga av denne modellen vil krevje at det blir sett av ressursar til utvikling på solid faglig grunnlag, og at modellen blir prøvd ut før den blir tatt i bruk, for å sikre at den verkar i samsvar med formålet. Ansvar til dei private institusjonane for å bidra med tilstrekkeleg og oppdatert informasjon bør vere tydeleg.

Helse Vest vil understreke at det ved innføring av fritt rehabiliteringsval sannsynlegvis vil bli eit auka behov for pasientrådgiving. Plassering av ansvar for rådgivinga bør vere tydeleg.

Samhandling og samanhengande pasientforløp

Det er viktig å presisere at ansvaret for å samarbeide med heimkommunen og -helseføretaket til pasienten, mellom anna om individuell plan for pasientar med langvarige og koordinerte behov, skal ivaretakast også når pasienten nyttar fritt rehabiliteringsval, og er langt frå heimkommunen sin. Helse Vest saknar omtale av dette i høyringsnotatet.

Avklart ansvar for fristbrot

Helse Vest foreslår å legge dei same prinsippa til grunn som ved fritt behandlingsval elles. Det vil seie at når den private rehabiliteringsinstitusjonen har tatt imot tilvisinga og gitt pasienten eit oppmøtetidspunkt, er institusjonen ansvarleg for eit eventuelt fristbrot. Helse Vest saknar omtale av dette i høyringsnotatet.

Eigendelar i private rehabiliteringsinstitusjonar

Helse Vest meiner det er behov for klare føringar og eintydige reglar som gir einskapleg praksis for eigendelar i dei private rehabiliteringsinstitusjonane i heile landet. Dette er prinsipielt viktig, og særleg viktig for å unngå konkurransevriding ved innføring av fritt rehabiliteringsval. Helse Vest ber departementet ta stilling til om dei private rehabiliteringsinstitusjonane skal ta eigendel eller ikkje.

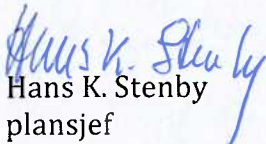
Økonomiske konsekvensar

Ei eventuell fjerning av eigendelar vil gi betydelege meirutgifter for dei regionale helseføretaka, som må kompenseras for å oppretthalde tilbodet.

Det vil vere behov for auka ressursar til pasientrådgiving og til utvikling av ei nettside som hjelper pasienten å velje mellom tilbod som er eigna og forsvarlege ut frå behova til pasienten.

Dersom det blir etablert ei ordning der tilvisingar frå fastlegar kan gå direkte til private rehabiliteringsinstitusjonar med tilvisingskompetanse, er det fare for å få ei indikasjonsglidning, auka bruk og dermed auka utgifter for dei regionale helseføretaka.

Med vennleg helsing

Hans K. Stenby
plansjef

Hilde Rudlang
seniorrådgivar